

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β' ΤΑΞΗΣ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 31 ΜΑΪΟΥ 2001
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ :
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

**Κείμενο διδαγμένο από το πρωτότυπο
Ίσοκράτους Περί ειρήνης, 14-15**

- 14 Ἐγὼ δ' οἶδα μὲν ὅτι πρόσαντές ἐστιν ἐναντιοῦσθαι ταῖς ὑμετέραις διανοίαις, καὶ ὅτι δημοκρατίας οὔσης οὐκ ἔστι παρρησία, πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖς ἀφρονεστάτοις καὶ μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν, ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ τοῖς κωμωδοδιδασκάλοις· ὁ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὅτι τοῖς μὲν ἐκφέρουσιν εἰς τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας τὰ τῆς πόλεως ἁμαρτήματα τοσαύτην ἔχετε χάριν ὅσῃν οὐδὲ τοῖς εὖ ποιοῦσι, πρὸς δὲ τοὺς ἐπιπλήττοντας καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς οὕτω διατίθεσθε δυσκόλως ὥσπερ πρὸς τοὺς κακόν τι τὴν πόλιν ἐργαζομένους.
- 15 Ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων οὐκ ἂν ἀποσταίην ὧν διενοήθην. παρελήλυθα γὰρ οὐ χαριούμενος ὑμῖν οὐδὲ χειροτονίαν μνηστεύσων, ἀλλ' ἀποφανούμενος ἃ τυγχάνω γινώσκων πρῶτον μὲν περὶ ὧν οἱ πρυτάνεις προτιθέασιν, ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων· οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἔσται τῶν νῦν περὶ τῆς ειρήνης γνωσθέντων, ἣν μὴ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ὀρθῶς βουλευσώμεθα.

- A.** Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας την παράγραφο 14 (**Ἐγὼ δ' οἶδα ... τὴν πόλιν ἐργαζομένους**).

Μονάδες 10

- B.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

- B1.** Ποια είναι η ιδεώδης σχέση ανάμεσα στη δημοκρατία και την παρρησία; Πώς η αθηναϊκή πολιτική πραγματικότητα της εποχής του Ισοκράτη επιβεβαιώνει ή διαψεύδει, κατά την άποψή του, την ύπαρξη της σχέσης αυτής;

Μονάδες 10

- B2.** "**παρελήλυθα γὰρ ... τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων**": Πώς παρουσιάζει το ήθος του ο ρήτορας στο απόσπασμα αυτό; Στο πλαίσιο της καθιερωμένης ρητορικής τακτικής, σε τι αποσκοπεί ο Ισοκράτης παρουσιάζοντας έτσι τον εαυτό του;

Μονάδες 10

- B3.** "**οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἔσται ... βουλευσώμεθα**": Στο απόσπασμα αυτό της παραγράφου 15 του πρωτότυπου κειμένου προαναγγέλλονται τα οφέλη της ειρήνης. Αφού διαβάσετε το κείμενο των παραγράφων 20-21 του μεταφρασμένου κειμένου που ακολουθεί, να αναφερθείτε σύντομα στα οφέλη αυτά.

- 20 Αν όμως κάνουμε ειρήνη και συμπεριφερθούμε όπως ορίζουν οι κοινές συνθήκες, θα κατοικούμε στην πόλη μας με μεγάλη ασφάλεια, αφού απαλλαγούμε από πολέμους και κινδύνους και διχόνοια στην οποία τώρα έχουμε περιέλθει· αντίθετα κάθε μέρα θα γινόμαστε και πιο πλούσιοι απαλλαγμένοι από τους φόρους και τις τριηραρχίες και τις άλλες εισφορές για τον πόλεμο και ασχολούμενοι με την καλλιέργεια των χωραφιών και τη ναυτιλία και τις άλλες εργασίες οι οποίες έχουν
- 21 εκλείψει εξαιτίας του πολέμου. Ακόμη θα δούμε την πόλη μας να έχει διπλάσια έσοδα απ'όσα έχει τώρα, να είναι γεμάτη από εμπόρους και ξένους και μετοίκους, απ'τους οποίους έχει ερημωθεί σήμερα.

Και το σπουδαιότερο, θα έχουμε συμμάχους όλους τους ανθρώπους όχι με τη βία αλλά με τη θέλησή τους, και δεν θα μας δέχονται όταν είμαστε ασφαλείς εξαιτίας της δύναμής μας, κι όταν κινδυνεύουμε θα αποστατούν, αλλά θα συμπεριφέρονται όπως αρμόζει (να συμπεριφέρονται) οι αληθινοί φίλοι και σύμμαχοι.

Μονάδες 10

- B4.** Ο Πλάτων αρνείται να χαρακτηρίσει επιστήμη ή τέχνη τη ρητορική, αφού δεν έχει καθορισμένο αντικείμενο να διδάξει ούτε αξιόπιστη μέθοδο. Τι απαντά ο Ισοκράτης στην κριτική αυτή;

Μονάδες 10

- B5.** Μέσα από το πρωτότυπο κείμενο να βρείτε και να μεταφέρετε στο τετράδιό σας ένα ρήμα συνώνυμο του **γιγνώσκω**. Επίσης να βρείτε και να μεταφέρετε όσες λέξεις του πρωτότυπου κειμένου είναι ετυμολογικά συγγενείς με τη λέξη **διανοίαις** και όσες με τη λέξη **προτιθέασιν**.

Μονάδες 10

Γ. Αδίδακτο κείμενο
Ίσοκράτους Αἰγινήτικός, 10

10 Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλοχος τοσαύτην φιλίαν παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντες, ὅσῃν ὀλίγω πρότερον διηγησάμεν, ἔτι μείζω τῆς ὑπαρχούσης αὐτὴν ἐποιήσαμεν. Ἔως μὲν γὰρ παῖδες ἦμεν, περὶ πλείονος ἡμᾶς αὐτοὺς ἡγούμεθα ἢ τοὺς ἀδελφούς, καὶ οὔτε θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἐορτὴν οὐδεμίαν χωρὶς ἀλλήλων ἡγομεν· ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα, οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως ὁμοίως διεκείμεθα καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα.

Γ1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

Γ2α. Να μεταφέρετε στη δοτική και κλητική ενικού όλα τα ουσιαστικά της τρίτης κλίσεως που υπάρχουν στο αδίδακτο κείμενο.

Μονάδες 4

Γ2β. ἡγομεν, ἐγενόμεθα, ἐκοινωνοῦμεν:

Για τον καθένα από τους τύπους αυτούς να γράψετε το β' και γ' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.

Μονάδες 6

Γ3. Να γράψετε στο τετράδιό σας όλες τις λέξεις ή φράσεις που λειτουργούν μέσα στο αδίδακτο κείμενο ως **επιρρηματικοί προσδιορισμοί του χρόνου** και να κάνετε πλήρη συντακτική αναγνώριση αυτών.

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης : Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ